

DMA Domáci úkol č. 3A

Tento úkol vypracujte a pak přineste na cvičení č. 4.

1. Nechť $n \in \mathbb{N}$. Dokažte, že
jestliže $a, b \in \mathbb{Z}$ splňují $a \equiv b \pmod{n}$, pak $13a \equiv 13b \pmod{n}$.
2. Nechť $n \in \mathbb{N}$. Dokažte, že
jestliže $a, b, c \in \mathbb{Z}$ splňují $a \equiv b \pmod{n}$ a $b \equiv c \pmod{n}$, pak $a \equiv c \pmod{n}$.

Zkouškový speciál výpočetní (doporučeno):

- a) Vypočítejte tento výraz modulo 13, použijte malou Fermatovu větu: $(7 + 8)^{146} - 21$.
- b) Najděte inverzní prvek k $a = 13$ modulo $n = 20$.

Zkouškový speciál důkazový (pokročilejší mohou zkusit teď nebo před zkouškou):

Příklady a) až c) jsou rutinní.

- a) Nechť $n \in \mathbb{N}$ a $a, b \in \mathbb{Z}$. Dokažte, že jestliže $a \equiv b \pmod{n}$, pak $b - a \equiv 0 \pmod{n}$.
- b) Nechť $n \in \mathbb{N}$ a $a, b \in \mathbb{Z}$. Dokažte, že jestliže $a \equiv b \pmod{n^2}$, pak $a \equiv b \pmod{n}$.
- c) Nechť $n \in \mathbb{N}$ a $a, b \in \mathbb{Z}$. Dokažte, že jestliže $a \equiv b \pmod{n}$, pak $2a + 3b \equiv 5b \pmod{n}$.
- d) Nechť $n \in \mathbb{N}$. Dokažte, že jestliže $a \in \mathbb{N}$, $a > 1$ dělí n , pak existuje $k \in \mathbb{N}$, $k < n$ takové, že $ak \equiv 0 \pmod{n}$.

Řešení:

1. Dk: Nechť $a, b \in \mathbb{Z}$. Z předpokladu $a \equiv b \pmod{n}$ dostáváme $\exists k \in \mathbb{Z}: a = b + kn$. Pak $13a = 13b + (13k)n$ a $13k \in \mathbb{Z}$, tedy $13a \equiv 13b \pmod{n}$.

2. Dk: Nechť $a, b, c \in \mathbb{Z}$. Z předpokladu $a \equiv b \pmod{n}$ a $b \equiv c \pmod{n}$ dostáváme $\exists k, l \in \mathbb{Z}: a = b + kn$ a $b = c + ln$. Pak $a = c + (k+l)n$ a $k+l \in \mathbb{Z}$, tedy $a \equiv c \pmod{n}$.

Zkouškový speciál výpočetní:

a) Mocninu rozložíme na násobek $n - 1 = 12$ a zbytek, rozdělíme, aplikujeme malého Fermata a dokončíme.

$$= 15^{146} - 21 \equiv 2^{146} + 5 = 2^{12 \cdot 12 + 2} + 5 = (2^{12})^{12} \cdot 2^2 + 5 \stackrel{\text{mF}}{\equiv} 1^{12} \cdot 4 + 5 = 9 \pmod{13}.$$

Výpočet je platný, protože 13 je prvočíslo a $\text{gcd}(2, 13) = 1$.

b) Hledáme $x \in \mathbb{Z}$ aby $13x + 20m = 1$

pro nějaké $m \in \mathbb{Z}$,

toto děláme Euklidem

(ukážu standardního a rychlého).

Dostali jsme $1 = 2 \cdot 20 + (-3) \cdot 13$,

modulo 20 to dává $-3 \cdot 13 \equiv 1$.

Takže $x = -3$. Nebo $x = 17$. Nebo ...

a/b	(20)	(13)
20	1	0
13	0	1
7	1	-1
6	-1	2
1●	2●	-3●
0		

a/b	(20)	(13)
20	1	0
13	0	1
-6	1	-2
1●	2●	-3●
0		

Zkouškový speciál důkazový:

a) Nechť $a, b \in \mathbb{Z}$. Předpoklad $a \equiv b \pmod{n}$.

Pak $b = a + kn$, $k \in \mathbb{Z} \rightarrow b - a = kn = n + (k-1)n \rightarrow n = b - a + (1-k)n$, $1-k \in \mathbb{Z}$.

b) Nechť $a, b \in \mathbb{Z}$. Předpoklad $a \equiv b \pmod{n}$.

Pak $b = a + kn^2$, $k \in \mathbb{Z} \rightarrow b = a + (kn)n$, $kn \in \mathbb{Z}$.

c) Nechť $a, b \in \mathbb{Z}$. Předpoklad $a \equiv b \pmod{n}$.

Pak $b = a + kn$, $k \in \mathbb{Z} \rightarrow 5b = 3b + 2a + (2k)n$, $2k \in \mathbb{Z}$.

d) Nechť $a, b \in \mathbb{Z}$. Předpoklad $a \mid n$.

Pak $n = ka \rightarrow ka \equiv 0 \pmod{n}$, $a > 1 \rightarrow k < n$.